

UPPDATERAD
2024-04-09

KARLSTADS KOMMUN

RIKTLINJE

VÅRDHYGIEN INOM KOMMUNAL VÅRD OCH
OMSORG I VÄRMLAND

Typ av styrdokument	
Giltigt från och med	2024-04-09
Beslutande instans	Verksamhetschef
Dokumentägare	Medicinskt ansvarig sjuksköterska

VISION		
ORGANISATION	RAMAR OCH MÅL	NORMER OCH VÄRDEGRUND
<p>"Vem ansvarar för vad"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reglemente • Bolagsordning • Delegeringsordning • Stadgar 	<p>"Vad vill vi uppnå"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plan • Handlingsplan • Verksamhetsplan • Affärsplan 	<p>"Hur ska vi agera"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Policy • Riktlinje • Anvisning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

RIKTLINJE VÅRDHYGIEN
MÅL
SYFTE
METOD
SMITTSKYDD VÄRMLAND REKOMMENDERAR KOMMUNAL VÅRD OCH OMSORG ATT ...
SMITTFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER
ANSVAR
MEDICINSKT ANSVARIG SJUKSKÖTERSKA (MAS) SKA
ENHETSCHEF SKA
SJUKSKÖTERSKA SKA
ARBETSTERAPEUT OCH FYSIOTERAPEUT SKA
VÅRDPERSONAL SKA
EXTERNA UTFÖRARE SKA
AVFALLSHANTERING
HYGIENRUTINER FÖR KOMMUNAL VÅRD OCH OMSORG
SMITTSKYDD VÄRMLAND
VÅRDHANDBOKEN
LAGSTIFTNING

4
4
4
4
5
6
6
6
6
7
7
7
7
8
8
8
8
8

RIKTLINJE VÅRDHYGIEN

Kunskap om hygieniska rutiner är en förutsättning för att förebygga uppkomst av vårdrelaterade infektioner. Vårdmiljöer är särskilt känsliga för spridning av mikroorganismer då vårdtagarna är mer mottagliga på grund av ett nedsatt immunförsvar, nedsatta försvarsmekanismer eller ändringar i den normala bakteriefloran. Dessa vådrutiner vänder sig till all personal inom kommunal vård och omsorg. De är utformade för att kunna tillämpas i särskilda boenden, ordinärt boende samt LSS. Riktlinjen beskriver inte tekniskt genomförande av varje moment i respektive kapitel. För detta hänvisas i första hand till Vårdhandboken, Smittskydd Värmland och/eller lokala anvisningar. Revidering sker årligen av medicinskt ansvariga sjuksköterskor i Värmland i samråd med Smittskydd Värmland.

MÅL

Målet är att minska smittspridning, förekomsten av vårdrelaterade infektioner, antibiotikaanvändning och kostnader. Det är angeläget för både individen och samhället.

SYFTE

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra ansvarsförhållande, resurser och aktiviteter för att uppnå en god hygienisk standard enligt gällande författningar.

METOD

Värmlands kommuner och smittskydd Värmland har arbetat fram en gemensam vårdhygienisk strategi och en mall för "Handlingsplan för vårdhygien" som är en del av det övergripande patientsäkerhets- och kvalitetsarbetet. Dessa ska ligga till grund för framtagandet av riktlinjer och rutiner för att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning i kommunens vård och omsorgsverksamhet.

Även verksamheter i privat regi som utför insatser enligt HSL, SoL eller LSS rekommenderas att följa denna vårdhygieniska strategi.

[Kommunal vård - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](http://regionvarmland.se)

SMITTSKYDD VÄRMLAND REKOMMENDERAR KOMMUNAL VÅRD OCH OMSORG ATT

- på varje enhet på särskilt boende för äldre (SÄBO) årligen deltar i den nationella mätningen HALT. Mätningen innefattar förekomsten av vårdrelaterade infektioner (VRI) och antibiotikaförbrukning.
- all vårdpersonal inom vård och omsorg genomgår Socialstyrelsens digitala hygienutbildning för personal inom ordinärt boende eller för personal som arbetar på SÄBO. Förslagsvis genomförs utbildningen i grupp, där man diskuterar frågorna för ökad förståelse och lärande. Därefter genomförs utbildningen individuellt för personligt intyg.
- varje enhet utför följsamhetsmätningar månadsvis (inklusive nationella mättillfällen) för BHK (basala hygien och klädregler). Målet är att alla enheter mäter varje månad, men minst fyra gånger per år. Säkerställ att data från följsamhetsmätningarna återkopplas och används pro-aktivt på daglig styrning och arbetsplatsträffar. Detta i syfte att bryta den vanligaste smittvägen som går via händer och kläder. Resultat av mätningar samt genomförda åtgärder utifrån uppmärksammade brister sparas av chef som sedan rapporterar till MAS. Resultaten redovisas i den årliga patientsäkerhetsberättelsen. Varje chef ansvarar för uppföljning av resultat samt förbättringsåtgärder. Självskattningsrekommenderas inte.
- handdesinfektionsmedel finns lättillgängligt i varje vårdmoment och finns tillgängligt i vård- och omsorgstagarens rum/bostad. Det måste finnas förutsättningar för medarbetare att kunna tillämpa handhygien enligt Socialstyrelsens föreskrift för basala hygienrutiner och klädregler (BHK).
- varje enhet har minst ett hygienombud med tydligt uppdrag, se Uppdragsbeskrivning för hygienombud inom kommunal vård och omsorg.
- varje kommun har minst en hygienansvarig sjuksköterska med tydligt uppdrag, se Uppdragsbeskrivning för hygienansvarig sjuksköterska inom kommunal vård och omsorg.
- varje enhet gör en hygienrond/vårdhygienisk egenkontroll (VEK) en gång/år. Använd dokument från SFVH: Vårdhygienisk egenkontroll, VEK. Skriv en handlingsplan och utvärdera åtgärder. Skicka kopia av handlingsplanen till MAS.
- en hygiensjuksköterska från Smittskydd Värmland deltar vid en uppföljande hygienrond/VEK minst vart tredje år på varje SÄBO och hemtjänstgrupp.

För LSS-boende är målet att en hygiensjuksköterska årligen deltar vid en hygienrond per kommun. Varje uppföljande hygienrond kopplas till en enhetschef som också ansvarar för dokumentationen i handlingsplanen. Hygienansvarig sjuksköterska och samtliga hygienombud på enheten bör delta även om man inte går till varje avdelning. Detta för gemensam samsyn på hela enheten.

- varje enhet har ändamålsenliga lokaler ur ett vårdhygieniskt perspektiv som exempelvis tvättstugor, omklädningsrum och förråd, se Vårdhygienisk egenkontroll, VEK och BOV - Bygghälsa och Vårdhygien. Vårdhygieniska aspekter vid ny- och ombyggnation samt renovering av vårdlokaler.
- MAS kontaktar hygiensjuksköterska för rådgivning vid planering av byggnation av vårdlokaler inom den kommunala vården, se BOV - Bygghälsa och Vårdhygien. Vårdhygieniska aspekter vid ny- och ombyggnation samt renovering av vårdlokaler.
- för verksamheter som bedriver personlig assistans finns särskilt anpassade dokument på smittskydd Värmland.

SMITTFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Verksamheter som bedriver äldreomsorg och funktionshinderomsorg är skyldiga enligt (2022:44) att förebygga och förhindra smitta och smittspridning, analysera risker för smitta och smittspridning samt utbilda och fortbilda personalen för att bidra till insatser av god kvalitet.

ANSVAR

Vårdgivaren har enligt Hälso- och sjukvårdslagen ansvar för:

- att bedriva en god och säker vård

MEDICINSKT ANSVARIG SJUKSKÖTERSKA (MAS) SKA

- se till att rutiner och riktlinjer finns upprättade enligt gällande lagstiftning
- bevaka förekomsten av vårdrelaterade infektioner
- ge information till verksamheten
- se till att uppföljning sker av tillämpningen avseende gällande rutiner och riktlinjer

ENHETSCHEF SKA

- ha det huvudsakliga ansvaret för det vårdhygieniska arbetet på enheten
- vara väl förtrogen med vårdhygieniska rutiner och riktlinjer
- se till att rutiner och riktlinjer följs av all personal
- se till att regelbunden utbildning, fortbildning och information sker
- se till att arbetsrutiner anpassas enligt vårdhygieniska rutiner i samråd med sjuksköterska/arbetsterapeut och/eller MAS/MAR
- ansvara för att det finnas minst en medarbetare som har uppdraget att vara hygienombud

SJUKSKÖTERSKA SKA

- bedöma och förebygga risk för smittspridning
- informera personal och enhetschefer/arbetsledare om lämplig arbetsmetod i olika situationer
- fortbilda/handleda personal
- delta i återkommande fortbildning/utbildning som verksamheten rekommenderar
- rapportera avvikelser
- meddela MAS och enhetschef vid misstanke om pågående smittspridning som exempelvis influensa, Covid-19, magsjuka, förekomst av multiresistenta bakterier (MRB), blodburen smitta, smittsam tuberkulos.

ARBETSTERAPEUT OCH FYSIOTERAPEUT SKA

- inhämta vårdhygienisk kunskap
- delta i återkommande fortbildning/utbildning som verksamheten rekommenderar
- vara väl förtrogen med och tillämpa gällande hygienrutiner och riktlinjer
- rapportera misstänkt smittspridning till sjuksköterska/enhetschef.

VÅRDPERSONAL SKA

- inhämta vårdhygienisk kunskap
- delta i återkommande fortbildning/utbildning som verksamheten rekommenderar
- vara väl förtrogen med och tillämpa gällande hygienrutiner och riktlinjer
- rapportera misstänkt smittspridning till sjuksköterska/enhetschef.

EXTERNA UTFÖRARE SKA

- upplysas om vilka vårdhygienrutiner som gäller och att dessa ska följas i vår verksamhet.

AVFALLSHANTERING

Avfall som uppkommer inom vården ska precis som annat avfall förpackas så att hanteringen i senare led inte kan förorsaka skador på personal och miljö.

För att minska riskerna för smittspridning till dem som hanterar avfall indelas avfallet i:

- konventionellt avfall (hushållsavfall) exempelvis inkontinenshjälpmedel, använda förband och tomma urinuppsamlingspåsar
- farligt avfall (riskavfall) exempelvis smittförande eller skärande/stickande avfall

Det mesta av det avfall som förekommer inom vården är konventionellt avfall.

Följ alltid lokala anvisningar om hur avfallet ska sorteras, förpackas och förvaras.

Material som varit i kontakt med kroppsvätskor eller läkemedel får aldrig återvinnas.

HYGIENRUTINER FÖR KOMMUNAL VÅRD OCH OMSORG

På regionvarmland.se under rutiner för kommunal vård finner du ytterligare hygienrutiner för kommunal vård och omsorg som exempelvis rengöring av medicintekniska produkter (hjälpmedel)

Gällande hygienrutiner vid enteral nutrition (sondmatning) Finns Anvisning för hygienrutiner vid enteral nutrition (sondmatning) i ledningssystemet.

SMITTSKYDD VÄRMLAND

[Vårdhygien - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](http://Vårdhygien - Region Värmland (regionvarmland.se))

VÅRDHANDBOKEN

Den nationella vårdhandboken säkerställer god och säker vård på lika villkor. Där hittar du som arbetar med vård- och omsorg kvalitetssäkrade metoder, praktiska råd och anvisningar.

www.vardhandboken.se

LAGSTIFTNING

Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30

SOSFS 2015:10

HSLF-FS 2022:44

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, Välj ett objekt., 651 84 Karlstad.
Tel: 054-540 00 00. E-post: karlstadskommun@karlstad.se Webbplats: karlstad.se